

resti plačevati, in prišel v desetih letih tako daleč, da ima njegovo posestvo vsak čas priti na kant. Tega bi se rad branil, kolikor časa mogoče, zato hodi okoli bogatinov denarja na posodo iskat; al ti predobro vedó, kako je z njim, in mu ne odpró svojih denarnih škrinj drugače, kakor če bi jim kaj zastavil ali pripeljal za se dobrega poroka. Toda kaj bo zastavil revež, ker ima že vse zastavljeno, celó poljske pridelke uže na njivah! Toraj gre k bratu, ki je sam pač tudi uže zeló zadolžen, pa ima vendar še lepo posestvo, katero veliko nese, in več zaupanja po svetu, ter mu pravi: „Dragi brate, ti dobro veš, da je meni treba denarja, jaz pa vem, da boš tudi ti moral zopet nekaj na pódodo vzeti, da more tvoje gospodarstvo naprej. Vzemiva toraj na posodo oba skup, dolžno pismo podpiševa obá, in tako sva skupno porok za poplačanje narejenega dolga; denar razdeliva potem med seboj.“

Kaj bo storil prvi brat? Ali bo kar brez premisleka šel in podpisal dolžno pismo bratovo? Menda ne, dokler ima toliko pameti, da more ped daleč misliti. On mora dobro vedeti, da brat ne bo mogel nič plačati, toraj bo ob času plačila upnik držal se tistega, ki še kaj ima, in ta je prvi brat; ker bo pa moral ves dolg sam plačati, utegne priti njegovo lastno posestvo na kant, in tako bi en brat po slabem gospodarstvu drugega bil ob vse premoženje.

Taka brata sta Avstrijsko cesarstvo in Ogersko kraljestvo. Kar sta prevzela gospodarstvo vsak za-se, je enajst let, in v tem kratkem času ni Oger naredil nič manj ko 613 milijonov goldinarjev dolga na svojo polovico nekdanjega skupnega cesarstva, od katerih mora po 40 milijonov goldinarjev na leto obresti plačevati.

Kako je to mogoče? — bo morda kdo vprašal. — Prav lahko! Če se kmet začne voziti v gosposki kočiji in gosposki živeti, bo kmalu po njem. Mali narod Magjarski je hotel na političnem odru biti med „velikimi“ oblastmi, — to pa je bilo drago, stalo je okoli 60 milijonov na leto, in zdaj, ko je treba plačati te stroške, Magjari nimajo denarja in nič več, na kar bi ga še mogli na posodo vzeti. Bliža se jim toraj dan popolnega denarnega poloma in vaje računar, ki njihov stan dobro pozná, ga jim lahko uže v pratiki pokaže.

Zdaj naj pomaga Avstrija! Ta, čeravno sama zadolžena, ima pri bogatinih še kredita, ker jej vsaj zemlja kaj nese, Magjari pa so političnega konja jahaje popolnoma zanemarjali svoje polje, tako, da že davkov ni dobiti. Lahko je toraj razumeti, da mora vsacega Avstrijca takraj Litave stresti strah, če mu vdari na ušesa novica, da hočejo zdaj Magjari skupno z nami denarja na pódodo vzeti. Kdo bo slednjič moral plačati? Mi, nas se bodo upniki držali uže zavoljo tega, ker bi Magjarom nič ne posodili, če bi na dolžnem pismu ne stalo tudi naše imé. In ker tudi mi sami še komaj komaj plavamo na vrhu vode, je več ko gotovo, da nas bodo Magjari potegnili na dno, če se oklenejo nas.

Vladni časniki si sicer prizadevajo razpoditi ta strah in trdijo, da o skupnem posojilu sploh ni govorjenja; al ravno to je sumljivo, kajti če kdo v enomer upije: „jaz nisem tat“, bo vendar ves svet nazadnje mislil, da bi vendar utegnil biti. Tudi to ne izdá nič, kar je Depretis odgovoril na neko interpelacijo, namreč, da se njemu ne zdi mogoče tako skupno posojilo; kajti Depretis je denarni minister bil, Tisza pa, ki povdarja skupni zajém, je na onem kraju čisto nov minister-ski predsednik; saj se vé iz skušnje, da silni Magjari na posled vse dosežejo, kar koli hočejo. Ustavoverci so jim vse dovoljevali le zato, da so jih Magjari držali na krmilu Avstrije in je takraj Litave gospodoval Herbst

s svojo tovaršijo, unkraj Litave pa je Magjar mogel tlačiti vse nemagjarske narode.

Zviti Tisza, pogreznen v dolgove, zdaj mahoma za Andrassyem zagovarja zasedo Bosne in Hercegovine, da bi s stroški te zasede izgovarjal denarne stiske Magjarov in na limanice vjel Avstrijo, da bi za svoj „magjarorszag“ z njo vred dobil še denarja na posodo.

Naj ustavoverci Magjarom zdaj dovolijo še skupni zajém (skupno posojilo), se bode zgodilo to, kar se zgodi slepcu, ki slepca vodi — oba skupaj padeta v brezdno.

Mnogovrstne novice.

* *Za mlinarje na Turškem* je čudna postava. Da ne pridejo v skušnjava se polastiti tujega žita za živež svoji kuretini, ne smejo nobene kokoši pri hiši imeti — razen enega petelina, ki jim zjutraj naznanja, kedaj je čas vstati.

* *Še so ljudje, ki verujejo na copernice.* Priča temu je nemšk kmet na gornjem Štajarskem, ki si je v glavo ubil, da mu je vol „zacopran“. V tej svoji neumnosti je zažgal živega vola, češ, da je tako tudi zažgal copernico v njem in se tako za zmirom rešil „zacopranja“.

* *London*, največje mesto na svetu in glavno mesto na Angleškem, obsega 700 štirjaških milj in blizo 4 milijone prebivalcev. Judov šteje več ko cela Palestina, katoličanov več kot Rim. Vsako leto ondi zidajo kakih 9000 novih hiš. Bogatinov ima sila veliko, pa tudi siromakov brez števila; ni tedaj čuda, da vsak dan na tisoče hudodelcev pritirajo k policiji.

* *Pogozdna deklica.* Iz Trenčina v Slovakiji se poroča, da so v eno uro oddaljenem gozdu delavci vjeli neko stvar, o kateri se na prvi hip ni vedelo, je li to človek ali žival. Pokazalo se je, da je mlada ženska, popolnem divja. Govoriti ne zna nič. Do zdaj se ni moglo izvedeti, kdo da je, a ugiba se, da je kakova zločinka, ki je od strahu pred kaznijo zblaznela in ubegla v gozd, kjer je morala uže več let živeti. Odpeljali so jo v deželno bolnico.

Naši dopisi.

Iz Reke 15. dec. — Nedavno so tudi „Novice“ povedale, da se Hercegovska deputacija iz Pešta ni skupno vrnila domú, marveč, da se je Magjarom posrečilo razcepiti jo v dva dela; pravoslavni so vzeli pot preko Trsta, katoličani in mohamedanci pa preko Reke. Ko so Rečani, med katerimi je slovanskega plemena, vzlasti boljše vrste, več nego magjaronov in lahonov, zvedeli, da imajo pripeljati se po železnici od Karlovca, je vrelo na kolodvor posebno veliko Slovanov obojega spola. Al evo nesramnost magjarsko! Ko vidijo ob kolodvoru zbranega toliko slovanskega, a le malo magjarskega in lahonskega občinstva, jih prime strah, da ne bi se pokazalo Reke slovansko obličje. Kaj storé? Pred vrata obesijo tablo z napisom, da ima vlak tri ure zamude. Zato se podá večina domú, le nekateri še ostanejo. Komaj pak odidejo, kar prižvižga vlak. Da bi ne bilo par Hrvatov in nekaj Slovencev, nihče ne bi bil ogovoril gostov, ko so stopili z voza; ti pa so odlične možé Hercegovce duhovskega in posvetnega stanú srčno pozdravili in jim tudi povedali, kako so jih magjaroni nalagali. Tri dni so se tu na Reki mudili dragi mi gostje. Povedali so nam, da, kakor zeló jih je prijaznost cesarjeva v Budapeštu očarala, tako malo so se